

sostavek ne bode učinil; ostali bodemo značajni učitelji in po vsi svoji moči do zadnjega časa delali za blagor ljudske šole in učiteljstva, ter za pravo ljudsko omiko.

Književstvo.

V založbi Jan. Giontini-ta je na svetlo prišlo Krištofa Šmida sto malih pripovedek za mladost, poslovenil Ivan Tomšič, učitelj na c. k. vadnici v Ljubljani (z nekaterimi podobami). To mično knjižico živo priporočamo, kakor g. pisatelj pravi v vvodu: „Upati je, da bode naša slovenska mladina rada segala po tej knjižici, ter si iz nje zajemala lepe nauke, ki jih je napisal rajni Krištof Šmid, naj večji prijatelj nežne mladosti. Naj bi prijatelji naše slovenske mladine, kedar jej kupujejo kakošen majhen dar, ne pozabili te knjižice, ki bode mladini gotovo več koristila, nego kaka druga, lesena in znabiti še zelo draga igrača. Bog dal, da bi ta na videz sicer majhna knjižica, a vendar polna lepega in podučnega berila pri naši nežni mladini naj boljšega sadu obrodila“.

Šolsko obzorje.

Iz slov. Stajerja. Brali smo v 14. l. »Uč. Tov.«, kako nekdo nekako sumljivo gleda na nas »ne kuhane in ne pečene« učitelje. Zdi se nam to prav neprimerno. Štirski učitelji imamo ravno to glavno šolsko postavo, kakor jo imajo učitelji na Kranjskem, in se tedaj moramo ravno tako truditi, da spo-
nujemo svoje težavne dolžnosti. Zraven tega pa ne mislite kranjski učitelji, da je že vse naše žepe razsvitlila »zvezda sreče«. Sim pa tje se tudi našim učiteljem godi, da iz blagajnice ne dobé denarja, kedar mine mesec, in da morajo pohlevno čakati, da jim prinese pervosednik šolskega sveta kak goldi-
narček za pretečeni mesec. Učitelj pri sv. Križi vé že kaj povedati o tej zadevi.

Iz Ajdovice. Znano je, kako grozovito gospodari lanska slaba letina letos ter svoja gola rebra kaže, naj si bo v mestah ali po deželi ali pri kmetu. Še celó šolski mladini ne prizanaša, ampak jo zadržuje pri nauku. Marsikteri školnik bo z mano vred priterdil, da slaba letina in revščina ste vzrok slabega in nerednega šolskega obiskovanja in napredovanja. Kajti, mnogo je staršev, ki nimajo, da bi dali otroku sold za zvezek ali druge šolske potrebe. Otrok joka in prosi, da nima zvezka i. t. d., in starši se sramujejo otroka brez denarja v šolo poslati. Drugi domá staršev prosi, naj bi učitelju plačali zvezek, pero, črnilo i. t. d., drugače se ne upa v šolo, in tako otrok šolo opušča. Veliko jih je pa, ki jih učitelj more sam zakladati z zvezki in z vsem, kar je potreba, samo da šolski otrok ne zaostaja v napredovanju. — Prihitite tedaj vsi šolski prijatelji, revnim šolam in staršem v pomoč, da ne bode moral učitelj izdajati še tega, kar sam pičlo ima. Omeniti moramo, da so nam v pomoč prihiteli predobrotni in velečastitljivi gospod prošt in c. k. deželni šolski

nadzornik z mnogimi zvezki, peresi in knjigami, za kar jim naj hvaležnišo, preserčno hvalo izrekujemo.

Iz Pivke. — Med drugimi vstanovami je rajni g. Kalister zapustil pridnim sadjerejem slavinске fare, šest daril v srebru, in sicer prvo s 30 gold., drugo s 15 gold., in štiri po 7 goldinarjev. Prvo darilo dobí tisti, ki se more skazati, da ima naj manj petdeset enoletnih cepičev; drugo dobí, kdor jih ima za prvim največ in tako tudi tretje, četrte itd. Omenjena darila so se delila letos kakor vsako leto 12. julija t. j. na dan sv. Marjete v Slavini, a letos s petdesetimi cepiči še zadnjega darila ni nihče dobil, kajti šteli so jih že na stotine. Res blaga misel r. g. Kalistra, kajti s temi premijami se bode marsikaki prazni prostor s sadnim drevjem obsadil in obilo dobička donasal, tudi marsikaki kmetič bode z veseljem divjake požlahtnoval, ko se bode spominjal svetlih srebrnjakov. Slišal sem letos nekega kmeta izraziti se: Ako prve premije ne dobim, napravil bodem prihodnje leto sedemsto cepičev; dobiti jo hočem, naj veljá kar hoče. Dobil je pa že letos prvo darilo. Naši kmetje cepijo še vedno le po starodavni, slabi navadi v sklad, ker drugače ne znajo, in še to tako, da sem se le čudil, da se jim jih je še toliko prišlo.

Šolska mladina se tudi rada učí sadjereja. Sedaj, ko še nimamo šolske drevesnice, sem jim na svojem vertu kazal in razlagal, kako se staro drevje snazi in trebi, kako se dreveseca presajajo, cepijo itd. Ker pa na vertu ni toliko mladih drevesec, da bi bilo mogoče več načinov cepljenja pokazati, cepili smo v šoli kake palce, in učencem sim naročil, da naj tudi doma tako storijo, in naj potem v šolo pokazat prinesejo, kar so tudi storili. Naročil sem tudi, da naj sedaj, ko bode kmali sadje zrelo, skerbno nabirajo peske in košice in do jeseni na pripravnem kraju prihranijo. V jeseni bomo pa kos njive obsejali in spremenili drevesnico.

Iz Dolenskega. »Ljubi Tovarš«! prinesi tudi iz našega kraja svojim častitim bralcem dopis, in povej jim, kako pri nas in v naši okolici šolstvo napreduje. Spoznamo, da v vsi okolici, kjer se duhovščina pečá s šolo in da učitelja podpira, šolstvo spešno napreduje; toda, žalibog, ni povsod tako; nekteri duhovni gospodje ne slišijo radi kaj o ljudski šoli, akoravno so celó pervosedniki v krajnem šolskem svetu.

V nekterih krajih srenje še nimajo svojih šolskih hiš. Tako cerkljanska srenja, ktera ima čez 200 vsakdanjih in 150 nedeljskih za šolo vgodnih otrok, pa se že mladina podučuje od leta 1854. v neki hiši, ktera je pa tako slaba, da se človek brez nevarnosti se kaj zlomiti vanjo ne upa stopiti, in od te kočé plačuje srenja na leto 63 gld. Zakaj pa Cerkljanje nimajo svojega šolskega poslopja? Farmani želé lastnega šolskega poslopja in res že 4 leta pri c. k. davkariji za zidanje nove šole denar vkladajo in tudi je pošten mož, kteri to delo po primerni ceni rad prevzame; toda zidanje to ovira edino le krajni šolski svet. Radi bi vedeli, zakaj?

Iz Ljubljane. V letošnji nadaljevalni izobraževalni tečaj za ljudske učitelje od 27. t. m. do konec sept. so poklicani ti-le učitelji: Borštnik Jan. iz Šmarja, Uršič Jan. iz Zg. Tohinja, Lobe Jan. iz Ambrusa, Ivanec Ant. od Fare, Marn Jakob iz Drage, Avser Fr. iz Boh. Bele, Grebenec Jan. iz Račja, Medija Alojzi iz Bleda, Koller Fr. iz Razdertega, Petrič Jak. iz Ternja, Furlan Jan. iz Vrem, Kastelic Jož. od sv. Kriza, Travn Jak. iz Naklega, Potočnik Mih. iz Trate, Gašperin Gašp. iz Kerskega, Fabjancič Fr. iz Bučke.

— Vsem p. n. gg. vdeleževalcem prvega splošnega zbora vseh slovenskih učiteljev v Ljubljani naznanjamo, da se vstopnice

za ta zbor po 50 kr. dobivajo pri A. Praprotniku pervosedniku slov. uč. društva (v Virantovi hiši na strani proti vertu v 2. nadstr.).

Tudi prosimo vse gg. učitelje pevce, da bi se obilno vdeleževali petja pri učiteljski besedi in da bi se za ta namen že sedaj zglaševali in nannjali, kateri glas hočejo peti.

— Kopšičeve knjižice za risanje je c. k. deželni šolski svet na Kranjskem za ljudske šole udobril in priporočil.

— V Ljubljani vstanovil se je »Šolski penez« ali darek za šolo; osnovalni odbor dal je na svetlo klic prebivalcem v Ljubljani in vsem prebivalcem na Kranjskem, v katerem pravi, da namen tega početja ni kratkomalo ne verska, ne narodna agitacija, temuč edini le ta, da se tudi na Kranjskem (po zgledu sosednih dežel) boljša poduk v ljudskih šolah in povzdiguje na višo stopnjo in sicer s tem, da se revnim šolam po deželi nakupuje potrebnih učnih pripomočkov, pa tudi, ako se bode nabiranje darov dobro pospeševalo, da se šolskim knjižnicam nakupuje kaj koristnih knjig. Želimo, da bi se ta »Šolski penez« združil z našim že obstoječim društvom »Šola«, in da bi se potem združeno delalo na pravi korist naših ljudskih šol.

— Šolstvo na Marškem je l. 1871 imelo dve meščanski šoli za dečke in dve za žensko mladino, 1824 ljudskih šol, iz med katerih je bilo 1148 slovanskih, 606 nemških in 79 slovansko-nemških. Izobraževalnic za učitelje in učiteljice bode se prihodnje šolsko leto odperlo šest, in sicer bodo tri slovanske, tri pa nemške. Slovenci nimamo (vsi vkup) še ne ene čisto slovenske izobraževalnice za učitelje.

— Razpisuje se šest daril za ljudske učitelje na Kranjskem, ktera se bodo kakor druga leta tudi letos po prof. Metelkotovi vstanovi delila učiteljem na deželi, kateri so se odlikovali posebno v tem, da so v svoji šoli skerbno gojili slovenščino in zraven tega učence tudi podučevali v sadjereji. Vsaka teh šest vstanov je 42 gold., in učitelji, kateri hočejo za ktero prositi, naj svoje prošnje (brez koleka) ravnaže do c. k. deželnega šolskega sveta v Ljubljani in do 10 sept. t. l. oddajo vsak pri svojem okrajnem šolskem svetu.

Razpis učiteljskih služeb na Kranjskem. Pri ljudskih šolah v Šent-Gothardu pri Trojani in pri sv. Vidu je učiteljeva, pri šolah v Moravčah in Mengišu pa podučiteljeva služba izpraznjena. Prosilci naj svoje prošnje do 25. t. m. oddajajo pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Kamniku.

— V tergu na Verhniki (nad Ljubljano) je izpraznjena podučiteljeva služba. Prošnje za njo naj se po poti bližnje gosposke oddajajo pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Ljubljani za okolico in sicer do konca t. m.

Listnica. G. J. B. v K.: Radi bi Vam vstregli, pa nimamo časa. Berite »Tov.« Kazalec in književstvo, in dobili bode te pa tam dovolj knjig za vašo knjižnico. G. L. P. v Š.: Hvala za staro zvesto prijateljstvo! Radi bi natisnili Vaš dopis, pa sedaj ni bilo mogoče; sicer pa se zelo vjema z današnjim našim odgovorom pisatelju strastnega sestavka v »Jahresberichtu« naše c. k. učiteljske izobraževalnice.